

اجتماعی، سیاسی، فرهنگی
www.shahrvanddaily.ir

عضو انجمن صنفی مدیران رسانه و شرکت تعاونی مطبوعات کشور

صاحب امتیاز:
جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران

مدیر مسئول: رامین قلی‌نژاد

سردبیر: نرگس چودکی

دفتر مرکز: تهران، فلکه دوم صادقیه، ابتدای بزرگراه جناح، کوچه شهید طاهریان، شماره ۲۴

کدپستی: ۱۴۸۱۶۳۵۳۳
فکس: ۴۴۹۵۶۱۰۰
تلفن: ۴۴۹۵۶۱۰۸-۸

چاپ: هم‌میهن فارس
تلفن: ۴۶۸۹۶۳۰۰

شبکه توزیع فروش: شرکت نشرگستر امروز
تلفن: ۵۴۰۸۱۰۰۰

تلفن سازمان آگهی‌ها: ۲-۴۴۹۵۶۲۰۰
فکس: ۴۴۹۵۶۱۰۷
سامانه پیامکی: ۵۰۰۰۲۶۲۶۲

سایت شهروند:
www.shahrvanddaily.ir

اینستاگرام شهروند:
instagram.com/ShahrvandDaily

دیدگاه

همه پرسى

نیازی به تأیید شورای نگهبان ندارد

نعمت احمدی

... حقوقدان

به نظر من امکان تأیید عملی لایحه دولت درباره همه‌پرسی وجود ندارد. جدای از این خود این تفسیر جدید شورای نگهبان هم جای بحث دارد. در سال ۷۰ بدون اینکه ابهامی درباره اصل ۹۹ وجود داشته باشد، یکی از اعضای شورای نگهبان از دبیر شورای نگهبان سوال می‌کند. این اختلافی نبود که باعث سوال شود. خود شورای نگهبان از خودش سوال پرسیده بود. درباره این لایحه جدید هم خواهند ایستاد. به نظر من هم تفسیر شورای نگهبان از اصل ۹۹ قانون اساسی مانع گردش نخبان در اداره امور کشور و همچنین نهادهای انتخابی می‌شود و حق انتخاب مردم را محدود کرده است. بحث درباره نظارت استصوابی را هم محدود کرده‌اند. این لایحه هم با این وضع مواجه خواهد شد و هر چیزی که نوشته شود با تفسیر شورای نگهبان با اصل ۹۹ مواجه خواهد شد. اما اگر این لایحه به این صورتی که گفته شده به صورت یک لایحه همه‌پرسی مطرح شود، نیازی به تأیید شورای نگهبان نخواهد داشت و با رأی دو سوم نمایندگان مجلس عملی می‌شود. موضوعی که مورد اختلاف است درباره این مسأله است که آیا شورای نگهبان می‌تواند بر خود لایحه همه‌پرسی مصوب مجلس هم اعمال نظارت کند. در این اختلاف دو نظر حقوقی وجود دارد که باید به آن توجه کرد. یک نظر وجود دارد که برابر اصل چهارم قانون اساسی «همه قوانین و مقررات مدنی، جزایی، مالی، اقتصادی، اداری، فرهنگی، نظامی، سیاسی و غیر اینها باید بر اساس موازین اسلامی باشد. این اصل بر اطلاق یا عموم همه اصول قانون اساسی و قوانین و مقررات دیگر حاکم است و تشخیص این امر بر عهده فقهای شورای نگهبان است.» بدین ترتیب تمام مصوبات مجلس بدون تأیید شورای نگهبان اعتبار ندارد. اما از سوی دیگر یک نظر این است که ما در قانون اساسی استثناء داریم. برای مثال یکی از این استثناءها اصل ۵۹ قانون اساسی است. در این اصل گفته شده: «در مسائل بسیار مهم اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی ممکن است اعمال قوه مقننه از راه همه‌پرسی و مراجعه مستقیم به آرای مردم صورت گیرد و درخواست مراجعه به آرای عمومی باید به تصویب دو سوم مجموع نمایندگان مجلس برسد.»

بنابراین نظر حقوقی این اصل یک استثناء است و بنابراین تمامی ضابطه‌های آن هم استثناء هستند. به نظر من اصل ۵۹ مقابل اصول دیگری است که درباره قوه مقننه است و روش‌های اجرای آن را نشان می‌دهد. چون در این اصل استثناء قائل و گفته شده این اصل درباره مسائل بسیار مهم است که نمی‌توان از طریق عادی آنها را حل کرد. به این معنی که برای مثال یکی از روش‌های عادی قانون‌گذاری این است که شورای نگهبان آن مصوبه را تأیید کند که به نظر من اصل ۵۹ در مسائل مهم این استثناء را قائل شده و نیازی به تأیید شورای نگهبان ندارد. □

فرانندوم قانون اساسی در سال ۵۸ / ایرنا

معاون حقوقی رئیس جمهوری

از تدوین همه‌پرسی درباره صلاحیت داوطلبان انتخاباتی خبر داد

حمایت فراکسیون امید از فراندوم

[مجتبی رحیمی] چند روز پس از گزارش «شهروند» درباره لایحه دولت برای برگزاری همه‌پرسی، لعیا جنیدی، معاون حقوقی رئیس جمهوری با تأیید این مطلب از تدوین پیش‌نویس لایحه برگزاری همه‌پرسی درباره صلاحیت داوطلبان انتخاباتی که در نهایت چارچوب نظارت استصوابی را تعیین می‌کند در این معاونت خبر داد. لعیا جنیدی معاون حقوقی رئیس جمهوری روز گذشته در حاشیه جلسه هیأت وزیران در جمع خبرنگاران اظهار کرد: «پیش‌نویس لایحه برگزاری همه‌پرسی درباره صلاحیت داوطلبان انتخاباتی در معاونت حقوقی آماده شده و به زودی تحویل هیأت وزیران می‌شود.» او گفت: «این لایحه نهایتاً چارچوب نظارت استصوابی را مشخص می‌کند.» معاون حقوقی رئیس جمهوری با تأکید بر اینکه لواهی که برای همه‌پرسی تدوین می‌شود باید کوتاه و روشن و پاسخ‌گو باشد، تأکید بر این کرد که در پاسخ به این پرسش که این لایحه همه‌پرسی مربوط به آن، تقنینی است یا تفسیری، خاطرنشان کرد: «باید در نهایت چیزی باشد که واقعاً بتوان آن را درست اجرا کرد.» جنیدی درباره زمان ارائه این لایحه به مجلس نیز اظهار کرد: «در طرحی که به معاونت حقوقی ارجاع داده شد، تصریح شده بود که باید در روند نگارش پیش‌نویس این لایحه تسریع شود؛ در همین راستا نیز این اتفاق در معاونت حقوقی رخ داد و ما پیش‌نویس لایحه مذکور را خیلی زود به دولت تحویل خواهیم داد. بر اساس روندی که لواهی در دولت و مجلس طی می‌کنند منطقیاً رسیدگی به این موضوع در روزهای پایانی مجلس دهم انجام خواهد شد.»

او درباره جزئیات پیش‌نویس همه‌پرسی نیز گفت: «متنی که وجود دارد، سعی شده موارد به صورت معقول و صحیح نوشته شود. به همین دلیل می‌توان امیدوار بود که به نتیجه‌ای معقول ختم شود و مورد اتفاق همه ارکان قرار بگیرد.» معاون حقوقی رئیس جمهوری همچنین در پاسخ به این پرسش که برخی معتقدند «اصل نظارت استصوابی و نظر تفسیری که شورای نگهبان در سال ۷۱ داده است، به درخواست یک عضو هیأت نظارت از شورای نگهبان بوده، در حالی که مجلس یا فقهای شورای نگهبان می‌توانستند این درخواست را داشته باشند؟» او پاسخ داد: «گفت: از لحاظ تفسیری قطع نظر از مبدأ و منشأ که مطرح شده، به نظر می‌رسد تفسیر در جایی باید مطرح شود که ابهام وجود دارد و بعد هم تفسیر باید مبتنی بر اصول کلی حاکم بر قانون اساسی باشد.» جنیدی تصریح کرد: «حق اساسی مشارکت به عنوان یکی از اصول قانون اساسی باید چراغ راهنمای تفسیر باشد؛ بنابراین در اصل تفسیر باید حدود رعایت شود. همچنین هر تفسیر باید در مقام اجرا حدود رعایت کند و اگر موجب منع، محدودیت و ایجاد تضییع حق می‌شود، حداقل در نظر گرفته شود و اصل حق مدنظر قرار گیرد.»

پیش از این حزب «اتحاد ملت» در نامه‌ای خطاب به رئیس جمهوری اسلامی ایران خواستار برگزاری همه‌پرسی درباره نظارت استصوابی شده بود. حسن روحانی در ریز همان نامه دستور داد تا «لایحه اصلاح موضوع نظارت بر انتخابات» تهیه شود. همچنین در پی نوشت نامه از معاون اول، وزیر کشور

و معاون حقوقی خود خواسته بود لایحه‌ای برای «اصلاح بخش نظارت بر انتخابات» تهیه و ارائه شود. زیر دستور حسن روحانی برای تهیه لایحه اصلاح موضوع نظارت بر انتخابات، اسحاق جهانگیری، معاون اول او نیز از معاونت حقوقی ریاست جمهوری خواسته تا این لایحه در «اولین فرصت» به دولت ارائه شود. هر چند حسن روحانی در دستور خود اشاره‌ای به «همه‌پرسی» نکرده بود. حالا با تدوین لایحه همه‌پرسی درباره صلاحیت داوطلبان انتخاباتی، همه چیز وابسته به مجلس خواهد بود. مجلسی که حدود یک سوم نمایندگانش با اعمال نظارت استصوابی از رقابت برای دوره بعد جامانده‌اند. تصویب لایحه همه‌پرسی نیاز به دو سوم رأی نمایندگان مجلس دارد و این سوال مطرح می‌شود که آیا مجلس از تصویب این لایحه حمایت می‌کند. قاسم میرزایی‌نیکو، عضو فراکسیون امید مجلس دهم با تأیید حمایت فراکسیون امید از این لایحه به «شهروند» گفت: «نه تنها فراکسیون امید بلکه تمام نمایندگان مجلس از تصویب این لایحه حمایت خواهند کرد. پیش از این هم در طرح استانی شدن انتخابات این موضوع در نظر گرفته شده بود.» میرزایی‌نیکو همچنین در پاسخ به این سوال که آیا عمر مجلس دهم به بررسی این لایحه خواهد رسید، افزود: «اگر این لایحه همان روز نخست به مجلس برسد، می‌توان آن را بررسی کرد. اما اگر پس از شروع بررسی بودجه به مجلس ارسال شود، نمی‌توان به آن رسیدگی کرد، چون زمانی که بودجه بررسی می‌شود، هیچ طرح و لایحه دیگری قابلیت بررسی ندارد و بررسی بودجه هم تا اواخر اسفند به طول می‌انجامد. پس از آن هم مجلس وارد تعطیلات می‌شود و نهایتاً در اردیبهشت ماه این لایحه مطرح خواهد شد که قطعاً به عمر این مجلس خواهد رسید.» لایحه همه‌پرسی را حزب اتحاد ملت به دولت پیشنهاد داده و به نظر می‌رسد از معدود دفعاتی است که لایحه‌ای با پیشنهاد یکی از احزاب رسمی تدوین می‌شود. حسین نقاشی از اعضای حزب «اتحاد ملت» هم در گفت‌وگو با «شهروند» تأیید می‌کند که برای آنها هم قابل پیش‌بینی نبود که دولت به پیشنهاد حزب اتحاد توجه کند. او درباره دلایل پیشنهاد همه‌پرسی به رئیس جمهوری هم گفت: «انتخابات و احزاب از مولفه‌های توسعه سیاسی هستند که اگر به آن توجه شود باعث پیشرفت می‌شود. به هر حال تحلیل ما این بود که نظرات استصوابی یکی از این دو مولفه را که انتخابات باشد، تضعیف می‌کند. در بخش احزاب هم قانون انتخابات ما مشکل دارد که باید تغییر کند تا نقش احزاب پررنگ شود. به همین دلیل بود که حزب «اتحاد ملت» پیشنهاد برگزاری همه‌پرسی درباره نظارت استصوابی را به رئیس جمهوری ارائه کرد.» او همچنین درباره این سوال که چرا پیش از این چنین پیشنهادهایی به دولت ارائه نشده بود، افزود: «به نظر من این یک نقصان است و سال‌ها پیش از این باید این اتفاق رخ می‌داد. این نقد هم درست است و ما باید در سال ۹۶ هر دو موضوع را مطرح می‌کردیم.»

اگر دولت روحانی بتواند لایحه مرتبط با برگزاری فراندوم درباره موضوع نظارت بر انتخابات را به مجلس ارائه کند، یکی از مهم‌ترین لواهی تاریخ مجلس بررسی خواهد شد. □

انتخابات

مصباحی‌مقدم:

وحدت با جبهه پایداری به نتیجه نرسیده است

اقتصادی پاسخگو باشد و برطرف کند. مجلس هفتم تجربه خوبی داشت که در آن عده‌ای از نمایندگان کارشناس اقتصادی بودند و در مجلس طرح‌های اقتصادی خوبی را پیش بردند که برخی از مشکلات را حل کرد. «مصباحی مقدم ادامه داد: «متأسفانه در مجلس هشتم تعداد آنان کمتر شد و در مجلس نهم هم برخی دیگر حضور پیدا نکردند و افرادی که دغدغه اقتصادی داشتند، کمتر شدند و طبیعتاً این دو مجلس از لحاظ تأثیرگذاری اقتصادی کم‌اهمیت‌تر بودند.» مصباحی مقدم در پاسخ به این پرسش ایسنا مبنی بر اینکه لیست شورای اتحاد اصولگرایان چه زمانی نهایی می‌شود و اینکه اگر او در آن حضور نداشته باشد، در انتخابات می‌ماند یا خیر، گفت: «باید منتظر باشیم که ببینیم لیست شورا در پایان چه می‌شود؛ چرا که تأکید

عضو جامعه روحانیت مبارز گفت: «مدت‌ها پیش جلسه‌ای با حضور جبهه پایداری در خانه آقای موحی‌کرمانی برگزار کردیم و آنان اعلام آمادگی برای وحدت کردند. اما تاکنون در این زمینه به نتیجه‌ای نرسیدیم.» حاجت‌الاسلام غلامرضا مصباحی مقدم طی سخنانی در نشست خبری با اشاره به اینکه فقه ما در زمینه اقتصادی مشکل گشاست، اظهار کرد: «فقط کافی است که فقها در این موضوع تسلط کامل داشته باشند تا بتوانند مشکلات را حل کنند. مادر فقه اسلامی موارد متعددی از رسیدگی به امور اقتصادی جامعه را می‌بینیم که در وضع فعلی هم بسیار کارآمد است.» او افزود: «معتقدم مجلس آینده باید مجلس کارآمدی باشد که دغدغه‌های مردم را در مسائل اجتماعی و

حیات دولت

سخنگوی دولت:

تا سال ۱۴۰۰ هر خبری درباره استعفای رئیس جمهوری را تکذیب می‌کنیم

[ایسنا] سخنگوی دولت گفت: «تا سال ۱۴۰۰ هر خبری درباره استعفای رئیس جمهوری را تکذیب می‌کنیم.» علی ربیعی در حاشیه جلسه دیروز هیأت دولت درباره شایعه استعفای رئیس جمهوری اظهار کرد: «قبلاً نوشته‌ام که تا دوازدهم مرداد ۱۴۰۰ دولت در کنار مردم است و نگاه رو به جلو هم دارد. از این پس هم هر شایعه‌ای درباره استعفای رئیس جمهوری را پیشاپیش تکذیب می‌کنیم.» او درباره اظهارات رئیس جمهوری درباره جمهوری در روز بیست‌ودوم بهمن خاطرنشان کرد: «ما که جمهوریت تو نداریم. ما همان جمهوری را می‌خواهیم که امام خمینی (ره) درباره آن گفتند، نه یک کلمه بیشتر و نه یک کلمه کمتر؛ یعنی جمهوری که اساس آن رأی آزادانه مردم باشد. هر جا که صندوق‌ها پایه‌های تغییر باشند، ثبات ایجاد می‌شود. نظام ما هم صندوق‌محور است و ما باید به صندوق‌ها وفادار باشیم، زیرا صندوق‌ها، ثبات و پیشرفت کشور را تأمین می‌کنند. در هر جامعه‌ای مردم از صندوق ناامید شوند، آن جامعه روی خوش نمی‌بیند. خود انقلاب ما انتخاب مردم و ۴۰ سال نظام مابتنی در صندوق رأی بوده است.» ربیعی در ادامه درباره مصوبات جلسه هیأت دولت تصریح کرد: «ابتدای جلسه هیأت دولت بحث راهپیمایی ۲۲ بهمن مطرح شد. با وجود سرمای هوا، مردم با حضورشان ایران را گرم کردند که هیأت دولت از این حضور تقدیر و تشکر کرد. این راهپیمایی امسال برای همه ما اهمیت زیادی داشت، زیرا با وجود همه مشکلات ناشی از تحریم‌ها و جنگ اقتصادی، مردم در صحنه بودند و بر اصول اساسی خود هم نظر هستند و این برای دولت مغتنم است. مردم با همه انتقادهایی که دارند، از همه گرایش‌ها در این راهپیمایی شرکت کردند.»

سخنگوی دولت با اشاره به پیگیری مشکلات مربوط به بارش برف در کشور در هیأت دولت خاطرنشان کرد: «تلاش زیادی شد که راه‌های اصلی باز شود که هنوز هم مشکل وجود دارد، ولی بیشتر راه‌های اصلی باز شده است. گاز در روستاها قطع نشده است. اعتبار برای حل مشکل قطعی برق تأمین و نیرو به مناطقی که برق قطع شده است، اعزام شد. این مشکل در حال رفع شدن است. توصیه می‌شود مردم مسافرت غیرضروری را انجام ندهند و توصیه‌ها و اظهارهای پلیس راه عمل کنند.»

به گفته او پیش‌بینی بارش‌های بهاره هم در دولت بررسی شده و رئیس جمهوری تأکید کرد که مشکلات احتمالی پیش‌بینی شود. وزیر نیرو هم اقداماتی در مورد مدیریت منابع آبی سدهای کشور انجام داده است تا غافلگیر نشویم. □

وزیر دفاع:

موشک با کلاهک هسته‌ای

در ایران وجود ندارد

[ایسنا] وزیر دفاع با اشاره به اینکه ماهواره‌بر موضوعی کاملاً غیردفاعی و استفاده از آن حق مسلم ما است، گفت: «موشک با کلاهک هسته‌ای در جمهوری اسلامی ایران وجود ندارد.» امیر حاتمی در حاشیه جلسه دیروز هیأت دولت درباره ارسال ماهواره ظفر اظهار کرد: «موضوع پرتاب ماهواره و ماهواره‌بر در دنیا روشن است و ارتباطی به بحث موشکی ندارد. آن چیزی که منع شده است، ساخت موشک‌هایی با قابلیت حمل کلاهک هسته‌ای است که در جمهوری اسلامی چنین چیزی وجود ندارد.» او ادامه داد: «همه موشک‌های ما با سرچنگی متعارف استفاده می‌شود، دقت آنها بسیار بالاست و آمریکایی‌ها در عین‌الاسد به خوبی این نکته را درک کردند. اما ماهواره‌بر موضوعی غیرنظامی است، البته ممکن است ما ماهواره‌ای با اهداف دفاعی هم استفاده کنیم، ولی ماهواره‌بر موضوعی کاملاً غیردفاعی است و استفاده از آن حق مسلم ما نیست. ما این برنامه را با قدرت پیش می‌بریم و هیچ منعی هم در دنیا وجود ندارد.» وزیر دفاع در ادامه با بیان اینکه ظفر ۲ با ماهواره‌بر سیمرغ پرتاب می‌شود، خاطرنشان کرد: «تحقیقات خود را در این زمینه ادامه می‌دهیم و در اولین فرصتی که فکرمی‌کنم اوایل سال آینده باشد، ظفر ۲ پرتاب می‌شود.» □